Dosarul nr. 2p/s-32/23 (2-23007071-12-2p/s-16012023-1)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Pronunţată public la 19 iunie 2023 în mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Constantin Roșca
Grefier Anastasia Roman

cu participarea petiționarilor Calancea Ion și Calancea Emilia, a persoanei fizice în privinţa căreia se cere reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare*****a reprezentantului persoanei fizice în privinţa căreia se cere reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare*****avocatul Cortac Nicolae, împuternicit în baza mandatului avocațial cu seria MA nr. 1892839 din 01.03.2023, precum și a reprezentantului persoanei interesate Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău, angajata Botnari Veronica, împuternicită în baza procurii nr. 03-16/01 din 03.01.2023, valabilă până la 31.12.2023,

a judecat în ședință de judecată închisă, desfășurată în limba română, în procedură specială cererea înaintată de Calancea Ion și Calancea Emilia, cu participarea persoanei interesate Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău privind reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui*****

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La data de 13 ianuarie 2023, Calancea Ion și Calancea Emilia s-au adresat în instanța de judecată cu o cerere, cu participarea persoanei interesate Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău privind reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui *****

În motivarea cererii au invocat, că prin hotarârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 20 martie 2018, s-a admis parțial cererea petiționarului Calancea Ion și Calancea Emilia cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința persoanei *****, născută la *****și a intereselor patrimoniale ale acesteia, fiind desemnat în calitate de tutore tatăl acesteia Ion Calncea, născut la********** și mama acesteia Calancea Emilia, născută la********** cu domiciliul în ***** pe o perioadă de 5 (cinci) ani de la data ramânerii definitive a hotarârii judecăotrești, cu posibilitatea reînnoirii măsurii de ocrotire judiciare.

Menționează petiționarii că, Corina Calancea este fiica lor comună, fapt confirmat prin certificatul de naștere seria NA-V Nr.0273024 din 22 iunie 2002 eliberat OSC Ciocana. Conform certificatului nr.800 din 07 decembrie 2022 eliberat de Instituția medico-sanitară publică Asociația Medicală Teritorială Ciocana, aceasta se află la evidența medicului psihiatru, CCSM Ciocana din 03 aprilie 2006, cu diaghosticul „Retard

mintal sever. Paralizie cerebrală infantilă, tetrapareză spastică. epilepsie simptomatică, accese polimorfe". La moment beneficiază de tratament ambulator.

De asemenea, se specifică că Corina Calancea este încadrată în grad de dizabilitate sever, fapt care se confirmă prin certificatul de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr: C013554501634, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM.

Reînnoirea măsurii de ocrotire judiciară este dictată de necesitatea ocrotirii ***** născută la *****cod personal *****cât și intereselor patrimoniale ale acesteia, care continua să sufere de boală mintală, în rezultatul căreia nu își poate conștientiza acțiunile ori exprima voința. Aceasta necesită sprijin și îngrijire permanentă. Din anturajul Corinei Calancea fac parte părinții acesteia, Calancea Ion și Calancea Emilia, care locuiesc cu ea.

Reieșind din faptul că normele materiale și procesuale prevăd instituirea măsurii de ocrotire reieșind din starea de sănătate a persoanei, petiționarii intervin cu solicitarea de a dispune reînnoirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința persoanei Corina Calancea, născută la ***** cod personal***** și intereselor patrimoniale ale acesteia, instituită prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 20.03.2018, cu desemnarea în calitate de tutore pe tatăl acesteia, Ion Calancea, născut la *****, cod personal**********și mama acesteia Emilia Calancea, născută la ***** cod personal**********ambii domiciliați în ***** pe o perioadă de 5 (cinci) ani de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

Totodată prin cererea din 12 mai 2023, Calancea Ion și Calancea Emilia, au înaintat o cerere de concretizare a cerințelor, prin care au solicitat, extinderea termenului de tutelă asupra persoanei fizice ***** pe o perioadă nedeterminată.

În cadrul ședinței de judecată petiționarii Calancea Ion și Calancea Emilia au susținut cererea înaintată, solicitând reînoirea măsurii de ocrotire sub forma tulelei în privința fiicei *****

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul persoanei fizice în privinţa căreia se cere reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare*****avocatul Cortac Nicolae a susținut cererea solicitând admiterea acesteia.

Persoana fizică în privința căreia se solicită reînnoirea măsurii de ocrotire, ***** fiind întreprinse măsuri potrivit art. 308[1] CPC, nu a fost posibilă audierea acesteia în cadrul ședinței judecătorești.

În cadrul examinării cauzei și reprezentantului persoanei interesate Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău, angajata Botnari Veronica, a considerat posibilă admiterea cererii, reieșind din circumstanțele cauzei.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial cererea, din următoarele considerente.

În continuare, conform art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În corespundere cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Conform prevederilor art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea.

Totodată, instanţa de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele.

Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunţarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanţei judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).

Dând apreciere materialului probator, instanța de judecată, relevă că la 13 ianuarie 2023, petiționarii Calancea Ion și Calancea Emilia au depus cererea privind reînnoirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă față de *****, născută la *****care este fiica petiționarilor, (f.d.2-4).

În conformitate cu art. 279 alin. (1), lit. e) Cod Procedură Civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială pricini cu privire la măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare.

În acord cu art. 302 alin. (1) lit. a) și alin. (2) Cod de procedură civilă, în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează pricinile: de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă). Cererea de pornire a procesului privind măsura de ocrotire se depune, la alegerea petiționarului: lit.

a) la instanţa judecătorească de la domiciliul sau reședința persoanei în privința căreia este instituită sau se solicită instituirea unei măsuri de ocrotire (denumită în sensul prezentului capitol – persoană fizică), inclusiv de la locul aflării instituției de tratament sau instituției sociale în care este stabilită aceasta.

În temeiul dispoziției de la art. 32 alin. (1) Cod civil, în condițiile prezentului cod, în privința persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate fi instituită, prin hotărâre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

În corespundere cu prevederile art. 65 alin. (1), (2), (6) Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situația sa. Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii.

La luarea oricărei decizii care vizează persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanţa de judecată, autoritatea tutelară și persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorințelor şi sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorințele și sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sânt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepția cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare.

Conform art. 92 Cod Civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispozițiilor legale privind obligația de întreținere a soțului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soților, privind asistența la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective.

Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporțională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu își poate conștientiza acțiunile ori exprima voința.

Conform art. 94 alin. (1) lit. d) Cod Civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către ruda sau afinul persoanei indicate la lit. a).

Instanța de judecată reține că Calancea Ion și Calancea Emilia, sunt părinții persoanei fizice*****fapt ce se confirmă prin certificatul de naștere nr***** atașat la materialele cauzei, (f.d.9).

Totodată, instanța a stabilit faptul că, cet. ***** născută la*****, conform certificatului de încadrare în grad de dizabilitate eliberat de Consiliul Național pentru

Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, deține grad de dizabilitate sever, fără termen, (f.d.11).

Potrivit informației eliberate de Instituția Medico-Sanitar Publică Asociația Medicală Teritorială Ciocana la 07 decembrie 2022, cet. *****se află la evidența medicului psihiatru cu diagnosticul: „Retard mintal sever. Paralizie cerebrală infantilă. Tetrapareză spastică. Epilepsie simptomatică, accese polimorfe, (f.d.10).

În conformitate cu art. 307 alin. (2) Cod Procedură Civilă, la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

Potrivit art. 102 alin. (3) și (4) Cod civil, în privința persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art. 65 alin. (1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Din prevederile art. 103 Cod civil, reiese că, tutela se stabilește pentru maxim 5 ani, însă instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani.

Din concluziile raportului de expertiză extrajudiciară nr.202335A0273 din 02 mai 2023, *****suferă de maladie psihică cronică „Retard mental profund în cadrul paraliziei cerebrale infantile”, care se manifestă prin insuficiență pronunțată a cunoștinței generale, imposibilitatea contractului verbal, aplatizarea reacțiilor emoționale, gândire elementară și rudimentară, diminuarea severă a funcțiilor intelectual-amnestice, lipsa capacității de apreciere adecvată a situației înconjurătoare.*****ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională conform stării psihice necesită supravegherea și îngrijirea permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământului psihic abolit în totalitate. Având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea persoanei expertizate ***** se va îmbunătăți, maladia psihică cronică de care suferă aceasta, este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșirea este mai mult ca rezervat, (f.d.23-26).

Astfel, ***** nu poate conștientiza şi dirija acțiunile sale precum și a-şi exprima voința.

Totodată prin prisma art.104 alin. (1) și (2) Cod civil, instanţa de judecată poate reînnoi măsura de ocrotire judiciară pentru un termen egal cu termenul inițial, iar prin derogare de la alin. (1), în cazul reînnoirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică prin care se confirmă că nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 20 de ani.

În această ordine de idei, instanța de judecată va ține cont de hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 20 martie 2018, prin care s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința ***** născută la *****în următoarele condiții:

măsura de ocrotire este valabilă pe un termen de 5 ani de la data rămânerii definitive a hotărâții judecătorești, desemnând în calitate de tutore pe tatăl acesteia, Calanceea Ion și mama acesteia, Calancea Emilia, asupra persoanei*****născută la ***** cu posibilitatea reînnoirii măsurii de ocrotire judiciară în temeiul art.48[40] Cod civil, (f.d.8).

În conformitate cu principiul nemijlocirii, instanţa trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicaţiile părţilor şi intervenienţilor, depoziţiile martorilor, concluziile expertului, consultaţiile şi explicaţiile specialistului, să ia cunoştinţă de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate și verificate în şedinţă de judecată.

Audiind poziția petiționarilor Calancea Ion și Calancea Emilia, precum și a reprezentanților, totodată, luând în considerație faptul că, cumulul de probe anexate la materialele cauzei, denotă cu certitudine că, persoana fizică ***** care, în urma unei boli mintale severe, nu poate conștientiza acțiunile sale ori exprima voința urmează să fie prelungită și să beneficieze în continuare de o măsură de ocrotire, în funcţie de starea sau situația sa.

Pentru considerentele sus-enunțate, instanța de judecată consideră întemeiată cererea depusă de Calancea Ion și Calancea Emilia și care urmează a fi admisă parțial, prin reînnoirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui*****născută la *****cod numeric personal**********în următoarele condiții: măsura de ocrotire este valabilă pe termen de 15 (cincisprezece) ani de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, cu menținerea calității de tutore a lui Calancea Ion, născut la*****, cod numeric personal *****și a lui Calancea Emilia, născută la*****, cod numeric personal *****asupra persoanei ***** precum și cu adaptarea măsurii de ocrotire sub forma tutelei, după cum urmează: - reprezentarea lui *****: la luarea deciziilor în privința sănătății acesteia, efectuarea investigațiilor și intervențiilor medicale; la luarea deciziilor privind actele de stare civilă; la luarea deciziilor privind trecerea frontierei de stat a R.Moldova; în cazul ridicării sumelor de bani alocate către *****sub formă de pensie sau sub forma altor subvenții sociale, inclusiv sub forma indemnizației privind asigurările sociale; la luarea deciziilor financiare, legate de deschiderea, închiderea și administrarea conturilor bancare.

În conformitate cu art. 308[11] CPC, instanța de judecată va dispune inclusiv și privarea Corinei Calancea, de dreptul la vot stabilit de Codul electoral.

În aceeași ordine de idei, instanța relevă că la stabilirea termenului măsurii de ocrotire în privința*****s-a condus de vârsta biologică a tutorelui Calancea Ion și Calancea Emilia, motiv din care a admis parțial cererea petiționarei.

Totodată, solicitarea petiționarilor cu privire la stabilirea a unui termen nedeterminat al măsurii de ocrotire în privința persoanei fizice ***** urmează a fi respinsă ca neîntemeiată. Or, norma materială la care s-a făcut referire mai sus, indică despre termenul maxim în cazul reînnoirii măsurii de ocrotire judiciară, pe care îl constituie 20 ani.

Conform cu art. art. 238-241, art.art. 302-308 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial cererea înaintată de Calancea Ion și Calancea Emilia, cu participarea persoanei interesate Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău privind reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui *****.

Se reînnoiește măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui*****născută la ***** cod numeric personal *****domiciliată în *****, în următoarele condiții: măsura de ocrotire este valabilă pe termen de 15 (cincisprezece) ani de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, cu menținenea calității de tutore a lui Calancea Ion, născut la*****, cod numeric personal*****și a lui Calancea Emilia, născută la*****, cod numeric personal***** ambii domiciliați în *****, asupra persoanei ***** precum și cu adaptarea măsurii de ocrotire sub forma tutelei, după cum urmează:

- reprezentarea lui *****: la luarea decizilor în privința sănătății acesteia, efectuarea investigațiilor și intervențiilor medicale; la luarea deciziilor privind actele de stare civilă; la luarea deciziilor privind trecerea frontierei de stat a R.Moldova; în cazul ridicării sumelor de bani alocate către Calancea Corina sub formă de pensie sau sub forma altor subvenții sociale, inclusiv sub forma indemnizației privind asigurările sociale; la luarea deciziilor financiare, legate de deschiderea, închiderea și administrarea conturilor bancare.

Se privează*****născută la *****cod numeric personal********** de dreptul la vot stabilit de Codul electoral.

În rest, se respinge ca neîntemeiată cererea înaintată de Calancea Ion și Calancea Emilia, cu participarea persoanei interesate Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău privind reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui *****

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din momentul determinat conform art. 308^{14} din Codul de procedură civilă, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Constantin Roșca